

Journal of Tourism and Gastronomy Studies

Journal homepage: www.jotags.org

Festivallerin Yerel Halk Üzerindeki Sosyal Etkileri Üzerine Bir Araştırma: Ilgaz Dağı Kültür ve Sanat Festivali Örneği (A Research on Social Effects of Festivals on Local People: The Case of Ilgaz Mountain Culture and Art Festival)

İrfan MISIRLI^a , *Hüseyin ÖZDEMİR^b

^a Kastamonu University, Faculty of Tourism, Department of Tourism and Hotel Management, Kastamonu/Turkey

^b Çankırı Karatekin University, Ilgaz Tourism and Hotel Management Vocational School, Çankırı/Turkey

Makale Geçmişi

Gönderim

Tarihi:04.06.2018

Kabul Tarihi:19.06.2018

Anahtar Kelimeler

Festival

Yerel halk

Sosyal etki

Memnuniyet

Öz

Festivallerin sosyal etkilerinin araştırıldığı bu çalışmada ayrıca festivallerin sosyal etkilerinin yerel halkın demografik özelliklerine (cinsiyet, medeni durum yaş, eğitim durumu, meslekleri ve gelir durumu) göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırma da veri toplama aracı olarak anket uygulanmıştır. Anket formu üç bölümden oluşmuştur. Elde edilen verilerin analizi SPSS 16 istatistik paket programı ile yapılmıştır. Araştırma sonucunda katılımcıların medeni durumları, yaşları, eğitim durumları, meslek durumları ve gelirleri ile sosyal etki ölçeği sosyal fayda boyutu arasında, katılımcıların meslek ve gelirleri ile sosyal etki ölçeği sosyal maliyet boyutu arasında ve katılımcıların yaşları, eğitim durumları, meslek durumları ve gelirleri ile sosyal etki ölçeği başarı faktörleri boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Keywords

Festival

Local people

Social impact

Satisfaction

Abstract

This study investigated the social effects of festivals and also aimed to investigate whether the social effects of festivals differed significantly according to the demographic characteristics of the local people (gender, marital status, educational status, occupation and income status). The survey was conducted as a data collection tool. The questionnaire consists of three parts. Analysis of the obtained data was done with SPSS 16 statistical package program. As a result of the research, it was found that there was a significant relationship between participants 'marital status, age, educational status, occupational status and income with social effect scale social benefit dimension, participants' occupation and income with social effect scale social cost dimension and participants ages, educational status, occupational status and income, with social effect scale success factors dimension.

* Sorumlu Yazar.

E-posta: huseyinozdemir@karatekin.edu.tr (H. Özdemir)

GİRİŞ

Festivaller, bir bölgede belirli periyodlarda toplumun kendine has bir değeri kutlamak veya bir olay ve kişiyi anmak amacıyla yürüttükleri kültürel, sanatsal ve sosyal içerikli etkinliklerdir (Giritlioğlu vd., 2015: 308). Festivaller, dünyada ve Türkiye’de kültürel ve sanatsal faaliyetler, fuarlar, alışveriş, sergiler, spor olayları, düzenlenen etkinlikler olarak karşımıza çıkmaktadır (Küçük, 2013: 14). Öncelikle yerel halka yönelik olarak düzenlenen festivaller günümüzde yarattığı turizm potansiyeli ile uluslararası düzeyde de ilgi çektiği için önemli sayılmaktadır (Küçük, 2013: 3). Turizm sektörünün yeterince gelişmediği yöreler, turizm sektörünün gelişmesi, turizm sezonunun uzatılması, topluma yeni gelir kaynağı yaratılması, ekonomik faaliyetlerin canlandırılması, yerel veya bölgesel bir tema veya imajın yaratılması ve bölgenin turizm etkinlikleri paketine bir katkıda bulunulması gibi amaçlarla, yerel etkinliklere ve bunların düzenlenmesine ilişkin çalışmalara önem vermeye başlamışlardır (Kızılırmak, 2006: 184). Bu çalışma sonucu elde edilecek veriler ışığında ortaya çıkan sonuçlar ve bu sonuçlar ışığında yapılan değerlendirmeler ürün planlaması ve çeşitlendirmesinde doğru kararlar verilebilmesi açısından, hem de tüketici davranışı literatürüne sağlayacağı katkıları bakımından çalışmanın önemini ortaya koymaktadır.

LİTERATÜR İNCELEMESİ

Araştırmanın bu bölümünde festivallerle ilgili yurt içi ve yurt dışında yapılmış araştırmalardan bazılarına yer verilmiştir.

Sert (2017) araştırmasında kırsal bölgelerde yapılan festivallerin sosyal etkilerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda yöre halkının Beypazarı’nda yapılan Beypazarı ve Yöresi Festivalinin sosyal etkilerini olumlu algıladığı, festivalin maliyetini düşük gördükleri, festivalin ilçelerine ve kendilerine katkı sağladığını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, ilçe halkı, festivalin başarılı olduğu kanısındadır.

Pavlukovic, Armenski & Alcantara-Pilar (2017) Sırbistan ve Macaristan’da düzenlenen iki büyük müzik festivali üzerinden yürütülen çalışmada festivallerin sosyal etkilerinin altta yatan boyutlarını tanımlamak ve yerel halkın festivallerin etkilerini algılamaları üzerinde kültürel boyutların etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda ulusal kültürün yerel halkın festival etkilerini algılamasını önemli ölçüde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Samuel (2017) Nijerya’da her yıl Ağustos ve Eylül aylarında geleneksel olarak düzenlenen New Yam Festivalini Unesco ICH (Maddi olmayan kültürel miras) mekanizma ve stratejileri açısından incelediği çalışmasında kültür, birlik, barış ve elbette maddi olmayan kültürel mirasımızın korunmasını teşvik eden yeni yam festivalinin turizm gelişimi üzerindeki olumlu etkilerinin yanında yerel halkın çeşitli turist ziyaretleri ve etkileri sonucu orijinal kültürlerini kaybetme eğilimi gösterdikleri sonucuna ulaşmıştır.

Tanford ve Shinyong (2017) araştırmalarında festival etkinliklerinde katılımcı memnuniyeti ve sadakatinin sağlanmasında tematik etkinlikler ile birlikte çevrenin en önemli belirleyiciler olduğu sonucuna ulaşılmış buna karşılık hizmet kalitesinin nispeten önemsiz olduğu ortaya konulmuştur.

Akhoondnejad, (2016) Türkmen el sanatları festivaline yönelik katılımcı sadakatının yönelik kapsamlı bir model oluşturmaya çalıştığı araştırmasında festivale yönelik memnuniyet, güven ve değer boyutları ile katılımcıların sadakati arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Yolal, Gürsoy, Uysal, Kim ve Karacaoğlu (2016) festivallerin yerel halkın kişisel sağlık ve yaşam kaliteleri üzerine etkilerini araştırdıkları çalışmalarında festival sırasında ortaya çıkan vandalizm, trafik sıkışıklığı ve trafik gürültüsünün yerel halkın kişisel sağlık ve yaşam kalitelerini olumsuz etkilediği sonucuna ulaşmışlardır.

Şengül ve Genç (2016) yöresel mutfak kültürünün festival turizmi kapsamında destekleyici bir ürün olarak kullanılmasının amaçlandığı çalışmalarının sonucunda yöresel mutfak ürünlerinin tanıtım materyallerinde kullanımının artması, yöreye gelen festival ziyaretçilerine yöresel yemeklerin sunulmasının sağlanması, yöresel lezzetlerin arşivlenmesinin sağlanması ve festivale katılanlar hakkında alan araştırmalarının yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yıldız ve Polat (2016) çalışmalarında yerel halkın Eskişehir’de düzenlenen festivallerin etkilerine yönelik algılarını tespit etmeyi amaçlamışlardır. Araştırma sonucunda yerel halkın kentsel gurur, sosyo-ekonomik ve kültürel etkiler boyutlarını olumlu düzeyde algıladıkları, belirlenmiştir.

Giritlioğlu, Olcay ve Özekici (2015) Türkiye’de düzenlenen festivallerin temalarına, düzenlenme zamanına ve düzenlendiği bölgelere göre sınıflandırılmasını araştırmışlardır. Araştırma sonucunda Türkiye’de bir yıl içinde farklı içeriğe sahip olan toplam 1254 festival düzenlendiği tespit edilmiş olup en fazla sayıda festivalin Marmara Bölgesinde ve en az sayıda festivalin Güney Doğu Anadolu Bölgesinde gerçekleştirildiği ortaya konulmuştur.

Özkan, Curkan ve Sarak (2015) Alaçatı Ot Festivalinin katılanlar üzerindeki etkilerini belirlemeyi amaçladıkları araştırmalarında festivalin bölgenin tanıtımında olumlu bir faktör olduğu, festivalin yerel halk için ekonomik açıdan gelir sağlamak ve sahip olduğu becerilerini sergilemesinde de yardımcı olduğu, festivalin yerel kültürün korunması konusunda bölge halkının bilinçlenmesini sağladığı bunların yanında festival esnasında yapılan etkinliklerin katılan ziyaretçiler tarafından yetersiz bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Özer ve Çavuşoğlu (2014) araştırmalarında rekreasyon turizmi kapsamındaki yerel etkinliklerin kırsal turizme etkisini ortaya koyarak rekreatif etkinliklerin teşvikine ve kırsal turizmin geliştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamışlardır. Bu amaç kapsamında Düzce ilinin Akçakoca ilçesinde düzenlenen yerel etkinliklerin kırsal turizme etkisi araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmanın sonucunda yerel etkinlikler kırsal turizmi hareketlendirmekte olduğu ve bu hareketliliğin ekonomik canlanmayı sağladığı, yerel etkinliklerin önemli bir turizm aracı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yörede yapılmakta olan etkinliklere verilen önemin etkinlik yöneticileri tarafından artırılması gerektiği önerisinde bulunulmuştur.

Küçük (2013) festival etkinliklerinin yerel kalkınmaya etkisini araştırmıştır. Araştırmada Beyşehir’de düzenlenmekte olan festivalin, yörede turizmi geliştirmek üzere kullanılabilecek bir araç olarak dikkate alınması ve önemle üzerinde durulması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu amaç doğrultusunda festival tanıtımına öncelik verilmesi, festival stantlarında yerel esnafa öncelik verilerek yerelliklerin ön plana çıkartılması, İlçede bulunan

kültürel varlıkların çevre düzenlemeleri bitirilerek ulaşım ve tesis gibi alt yapılarının tamamlanması, turizme yönelik iyi hizmet veren 5 yıldızlı otellerin, turistik restoran ve sosyal donatı alanlarının bir an önce ilçeye kazandırılması, ilçenin geleneksel mimari özelliklerin korunarak turizme kazandırılması, sit alanlarının halkın öncelikleri göz ardı edilmeden yeniden gözden geçirilmesi, gölün temizlenmesi ve göl kenarı koruma kullanma dengesi gözetilerek turizme açılması önerilerinde bulunulmuştur.

Cudny (2013) festivallerin turizm alanında temel etkilerini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada festivalleri kültürel tesis ve alt yapı çalışmaları ile yerel kalkınmayı ve kültürel etkinlikleri desteklediği, doğayı korumayı teşvik ettiği, hoşgörü ve çok kültürlülüğü teşvik ettiği gibi olumlu yanlarının yanında çevre kirliliği, kültürel mirasın yıpranması, alt ve üst yapının zarar görmesi, yerel halkın yaşamının olumsuz etkilenmesi gibi olumsuzlukları barındırdığı sonucuna ulaşmıştır.

Tayfun ve Arslan (2013) yerli turistlerin Ankara Alışveriş Festivali yönelik memnuniyetlerinin araştırıldığı çalışmalarında kadınların erkeklere göre, bekârların evlilere göre, 20 yaş altı gurubun diğer yaş guruplarına göre, geliri 1000 TL'den az olanların diğer gelir guruplarına göre daha fazla memnun olduklarını sonucuna ulaşılmıştır.

Andersson ve Getz (2009) İsveç, Norveç, İngiltere ve Avusturya'da düzenlenen kamusal, özel ve kar amacı gütmeyen festival etkinliklerinin mülkiyet, yönetim, yapı ve içerik bakımından sistematik olarak karşılaştırılmasının amaçlandığı çalışmalarında gelir kaynakları, maliyet yapısı, gönüllülerin kullanılması, kurumsal sponsorluk ve karar verme açısından festivallerin farklılıklar barındırdıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Kızılırmak (2006) Türkiye genelinde düzenlenen sosyal ve kültürel kapsamlı yerel etkinliklerin turizm açısından çekim potansiyelini belirlenmesini amaçladığı çalışmasında Türkiye'de düzenlenen yerel etkinliklerin korunarak ve geliştirilerek devam ettirilmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması, yöresel gelişimde ve turizmin geliştirilmesinde bir itici güç ve öneme sahip olacağı, düzenlenen etkinliklerin turistik ürün olarak değerlendirilmesi için gerekli eğitim, finansal kaynak, organizasyon desteği, yapılanma, işgücü ve tanıtım amacıyla gerekli bilgi akışı, eleman ve finansal destek başta bakanlık olmak üzere kamu ve özel sektör kuruluşlarınca sağlanmasının gerekliliği önerilerinde bulunulmuştur.

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ VE BULGULARIN ANALİZİ

Araştırma da veri toplama aracı olarak anket uygulanmıştır. Anket formu üç bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde yerel halkın demografik özelliklerinin belirlenmesine yönelik ifadeler yer almıştır. İkinci bölümde Sert'in (2013) Kırsal Turizm Bölgelerinde Festivallerin Yerel Halk Üzerindeki Sosyal Etkileri: Beypazarı Festivaline Yönelik Bir Araştırma adlı çalışmasında kullandığı ölçekten yararlanılmıştır. 20 maddeden oluşan Sosyal Etki Ölçeğinde Ilgaz dağı kültür ve sanat festivalinin sosyal faydasını belirlemeye yönelik iki ifade (1. ve 19. ifadeler), sosyal maliyetini belirlemeye yönelik dokuz ifade (2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ve 10. ifadeler), festivalin başarısını etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik sekiz ifade (11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 ve 18. ifadeler) ile festival programına yönelik yerel halkın tatmin düzeyini belirlemeye yönelik bir ifade (20. ifade) yer almıştır. Üçüncü bölümde yerel halkın Ilgaz dağı kültür ve sanat festivaline yönelik memnuniyet ve tercihleri belirlemeye yönelik ifadeler yer almıştır. İfadeler, beşli likert ölçeği kullanılarak olumsuzdan (Kesinlikle Katılmıyorum) olumluya

(Kesinlikle Katılıyorum) doğru derecelendirilmiştir. Elde edilen verilerin analizi SPSS 16 istatistik paket programı ile yapılmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçeklere ilişkin güvenilirlik ve geçerlilik (Cronbach Alfa, KMO (Kaiser-Meyer-Olkin ve Bartlett) analizleri yapılmıştır. 19 ifade 3 boyuttan oluşan Sosyal Etki Ölçeğın Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ,890 bulunmuştur. Bu da ölçeğın yüksek derecede güvenilir bir ölçek ($0,80 \leq \alpha < 1,00$) olduğunu göstermektedir (Ural & Kılıç, 2013: 280; Can, 2013: 343) Çalışmada örneklem yeterliliğini temsil eden KMO oranı 0,880 olarak belirlenmiştir. KMO, örneklem yeterliliğini ölçmeye yarayan bir test olup, örneklem yeterliliğini göstermektedir. Buradaki yeterlik sayı değil ilişkiler anlamındadır. 0,9 ve üzeri Mükemmel, 0,7 ve üzeri İyi, 0,5 – 0,7 arası Yeterli, 0,5 in altı Yeterli İlişkiyi Sağlayacak Örneklem İhtiyacı anlamındadır (Can, 2013: 277; Çokluk vd., 2012: 207; Kalaycı, 2014: 322). Bartlett Küresellik Testi (Bartlett's Test of Sphericity) sonucunda ise anlamlılık değeri $p=0,000 < 0,05$ olarak belirlenmiştir. Test sonucunun anlamlı olması, veriler arasında ilişki olduğunu ifade etmektedir. Bartlett testi ile aynı zamanda verilerin çok değişkenli normal dağılımdan geldiğı de test edilebilmektedir. Bartlett testi sonucu ne kadar yüksek ise, anlamlılık da o kadar yüksektir. Yerel halkın bireysel özellikleri ile Sosyal Etki Ölçeğı arasında istatistiksel anlamlı farklılıkların tespiti için İlişkisiz İki Örneklem T Testleri ile Tek Yönlü Anova Testleri yapılarak elde edilen sonuçlar tablolastırılmıştır.

Araştırmanın evreni Ilgaz dağı kültür ve sanat festivalinin yapıldığı dönemde Çankırı Ilgaz ilçesinde yaşayan yerel halktır. Araştırma evren grubunu soruşturma maliyetinin yüksekliğı, mesafe ve kontrol güçlükleri ve zaman kısıtlılığı nedeni ile araştırma evreninin tümüne ulaşmak bazen mümkün olamamaktadır. Bu nedenlerle araştırmada örneklem alma yoluna gidilmiştir. Araştırmalarda örneklem sayısının belirlenmesinde dikkat edilmesi gereken temel unsur, esas alınan örneğın, hedef kitle olarak alınacak yığın (topluluğın) özelliklerini yansıtacak ve araştırmanın en düşük maliyetle yapılabilmesini sağlayacak nitelikte olmasıdır. Örneklemin tespit edilmesinde örneklem formülü yerine hazır tablolar kullanılmıştır. Söz konusu tablo da, 0,05 anlamlılık düzeyi ve $\pm 0,05$ hata oranında evren hacminin 100.000 olması halinde örneklem büyüklüğü 383, 1.000.000 olması halinde 384 olarak hesaplanmıştır (Arıkan, 2007, s. 176; Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2014, s. 72; Baş, 2008, s. 41). Araştırmanın örneklemini araştırmaya katılmayı kabul eden 17 yaş üzeri 412 kişi oluşturmuştur. Araştırmanın anket uygulaması Ağustos ayının son haftası ile Eylül ayında araştırmaya katılmayı kabul eden 17 yaş üzeri yerel halk ile yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler; araştırmanın amacına uygun istatistiksel teknikler (frekans dağılımı, betimsel istatistikler, T testi ve tek yönlü anova testleri) kullanılarak analiz edilmiş ve buna göre yorumlanarak öneriler getirilmiştir. Verilerin analizinden önce araştırmaya katılan müşterilerin demografik özelliklerine göre gruplandırılmalarında grup sayısı 30 un altında olan gruplar diğer gruplarla birleştirilerek grup sayıları en az 30 olacak şekilde ayarlanmıştır. Araştırmada yaş değişkeninde grup sayısı 30 un altında olan 42-46 yaş arası, 47-51 yaş arası ve 52 ve üzeri yaş grupları 42 ve üzeri yaş grubu olarak birleştirilmiştir, eğitim durumu değişkeninde grup sayıları 30'un altında olan yüksek lisans ve doktora eğitim durumları lisans grubu ile birleştirilerek lisans ve üzeri grubu oluşturulmuştur, mesleklerde grup sayısı 30'un altında olan işsiz, çiftçi ve serbest meslek sahipleri diğer grubu olarak birleştirilmiştir, ayrıca gelir değişkeninde grup sayısı 30'un altında olan 4001-5000 lira arası, 5001-6000 lira arası, 6001-7000 lira arası, 7001-8000 lira arası

ve 8001 lira ve üzeri gruplar 3001-4000 lira arası gelir grubu ile birleştirilerek 3001 lira ve üzeri gelir grubu oluşturulmuştur. Cohen ve Manion (2010 dan aktaran Can, 2013), örneklem büyüklüğü için bir alt sınır olarak 30 sayısı önermektedir. Örneklem sayısının 30'un üzerine çıkması ile bu örneklemden elde edilen verilerin normal dağılım özelliği başta olmak üzere parametrik test koşulları için gereken koşulları sağlayacağı kabul edilmektedir.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Demografik Özellikler

Demografik Özellikler	Kategori	n	%
Cinsiyet	Erkek	268	65,0
	Kadın	144	35,0
Medeni Durum	Evli	199	48,3
	Bekâr	213	51,7
Yaş	17 – 23 Yaş Arası	155	37,6
	24 – 30 Yaş Arası	70	17,0
	31 – 36 Yaş Arası	50	12,1
	37 – 41 Yaş Arası	57	13,8
	42 Yaş ve Üzeri	80	19,5
Eğitim Durumu	İlköğretim	37	9,0
	Ortaokul	81	19,7
	Lise	160	38,8
	Ön Lisans	50	12,1
	Lisans ve Üzeri	84	20,4
Meslek	Kamu Çalışanı	76	18,4
	Özel Sektör (İşçi)	71	17,2
	Emekli	33	8,0
	Ev Hanımı	48	11,8
	Öğrenci	113	27,4
	Esnaf	38	9,2
	Diğer	33	8,0
Gelir	1000 Lira ve Altı	153	37,1
	1001 – 2000 Lira Arası	120	29,1
	2001 – 3000 Lira Arası	72	17,5
	3001 Lira ve Üzeri	67	16,3

Tablo 1'e göre katılımcıların %35'i kadın, %65'ini erkektir. Katılımcılarda bekârların (%51,7) çoğunlukta olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaş dağılımına bakıldığında 17-23 yaş aralığının %37,6 ile ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bunları sırası ile 42 yaş ve üzeri grubun (%19,5), 24-30 yaş arası grubun (%17,0), 37-41 yaş arası grubun (%13,8) ve 31-36 yaş arası grubun (%12,1) izlediği görülmektedir. Katılımcıların eğitim durumlarına bakıldığında lise mezunu grubun %38,8' lik bir yüzde ile ilk sırada yer aldığı %8,0'lık bir yüzde oranı ile ilkokul mezunlarının en düşük grup olduğu görülmektedir. Meslek gruplarında öğrencilerin %27,4'lük bir yüzde ile en büyük grup olduğu görülmektedir. Bunları sırası ile kamu çalışanları (%18,4), özel sektör çalışanları (%17,2), ev hanımları (%11,8), esnaf (%9,2), emekliler (%8,0) ile diğer meslek çalışanları (%8,0) takip etmektedir. 1000 lira ve altı gelir grubuna sahiplerin %37,1 ile ilk sırada yer aldığı gelir grubu dağılımında 3001 lira ve üzeri gelir grubu sahiplerinin %16,3 ile en düşük gelir grubunu oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 2'ye göre katılımcıların büyük çoğunluğunun (%53,2) en uzun süreli olarak İç Anadolu bölgesinde yaşadıkları görülmektedir. Bunları sırası ile Karadeniz, Ege, Marmara, Akdeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu

Anadolu bölgesinde yaşayanların izlediği görülmektedir. Yerleşim yeri olarak ilçede yaşayanların ilk sırada yer aldığı (%41,7) bunları şehirde yaşayanlar (%40,5) ile kasaba ve köyde yaşayanların (%17,8) izlediği görülmektedir. Katılımcıların %60,2'si Ilgazlı iken Ilgazlı olmayanların oranının %38,9 olduğu görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun (%79,1) festivalde herhangi bir görev almadığı ve festivalden herhangi bir gelir elde etmediği (%76,2) görülmektedir. Festivalin her yıl düzenli olarak düzenlenmesini isteyenlerin %79,9 ile büyük çoğunlukta olduğu görülmektedir. Festivalin düzenleneceği alan ile ilgili olarak İlçe merkezi (%37,1) ve Kadın Çayırı (%36,2) tercihlerinin ilk sırada yer aldığı görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcılara İlişkin Bulgular

Yaşadığı Bölge	n	%
İç Anadolu	219	53,2
Karadeniz	71	17,2
Ege	49	11,9
Marmara	35	8,0
Akdeniz	24	5,8
Doğu Anadolu	10	2,4
Güneydoğu Anadolu	6	1,5
Toplam	412	100
Yaşadığı Yerleşim Yeri		
Şehir	167	40,5
İlçe	172	41,7
Kasaba / Köy	73	17,8
Toplam	412	100,0
İlgazlı Olma Durumu		
Evet	248	60,2
Hayır	164	39,8
Toplam	412	100,0
Festivalde Görev Alma Durumu		
Evet	86	20,9
Hayır	326	79,1
Toplam	412	100,0
Tablo 2'nin devamı		
Festivalden Gelir Elde Etme Durumu		
Evet	98	23,8
Hayır	314	76,2
Toplam	412	100,0
Festivalin Hangi Sıklıkta Yapılmasını İstedığı Durumu		
Her Yıl Düzenli Olarak	329	79,9
İki Yılda Bir	54	13,1
Üç Yılda Bir	20	4,9
Bir Daha Yapılmasın	9	2,2
Toplam	412	100,0
Festivalin Nerede Yapılmasını İstedığı Durumu		
İlçe Merkezi	153	37,1
Kadın Çayırı	149	36,2
Kırkpınar Yaylası	60	14,6
Diğer	50	12,1
Toplam	412	100,0

Tablo 3. Katılımcıların Sosyal Etki Ölçeği Sosyal Fayda Boyutu İfadelerine Katılım Düzeyleri

Festivallerin Yerel Halk Üzerindeki Sosyal Etkileri	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Ort.	s.s.
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
	Sosyal Fayda Boyutu											
Festival ilçenin turistik çekiciliğini arttırmaktadır.	130	31,7	99	24,0	73	17,7	55	13,3	55	13,3	3,47	1,39
Festivalin yapılması ilçemiz halkının yaşantısını olumlu etkilemektedir.	118	28,6	96	23,4	78	18,9	70	17,0	50	12,1	3,39	1,37
GENEL ORTALAMA											3,43	

Katılımcıların sosyal etki ölçeği sosyal fayda boyutu ifadelerine katılım düzeylerine için tablo 3'e bakıldığında "Festival ilçenin turistik çekiciliğini arttırmaktadır" ifadesine ortalama puanın 3,47, "Festivalin yapılması ilçemiz halkının yaşantısını olumlu etkilemektedir" ifadesinin ortalama puanının 3,39 olduğu görülmektedir. Sosyal fayda boyutuna ilişkin katılımcıların olumlu görüşte oldukları görülmektedir.

Katılımcıların sosyal etki ölçeği sosyal maliyet boyutu ifadelerine katılım düzeylerine için tablo 4'e bakıldığında ortalama puanlarına göre en yüksek puan alan ilk beş ifadenin sırası ile "Festival sırasında ilçemiz çok kalabalıklaşmaktadır, Festival sırasında taşıt trafiği artmaktadır, Festival sırasında oluşan çöp atıkları rahatsızlık vermektedir, Festival sırasında gürültü seviyesi artmaktadır ve Festival sırasında kamu çalışanları yıpranmaktadır" olduğu görülmektedir. "Festival ziyaretçilerinin akını ilçemizdeki özel yaşamı kısıtlamaktadır" ifadesinin 2,54 genel ortalaması ile sosyal maliyetin en düşük puanlı ifadesi olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Katılımcıların Sosyal Etki Ölçeği Sosyal Maliyet Boyutu İfadelerine Katılım Düzeyleri

Festivallerin Yerel Halk Üzerindeki Sosyal Etkileri	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Ort.	s.s.
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
	Sosyal Maliyet Boyutu											
Festival sırasında ilçemiz çok kalabalıklaşmaktadır.	106	25,7	93	22,6	77	18,7	74	18,0	62	15,0	3,26	1,40
Festival sırasında taşıt trafiği artmaktadır.	103	25,0	90	21,8	73	17,7	82	19,9	64	15,5	3,21	1,41
Festival sırasında oluşan çöp atıkları rahatsızlık vermektedir.	79	19,2	80	19,4	99	24,0	94	22,8	60	14,6	3,06	1,33
Festival sırasında gürültü seviyesi artmaktadır.	78	18,9	90	21,8	71	17,2	86	20,9	87	21,1	2,97	1,43
Festival sırasında kamu çalışanları yıpranmaktadır.	74	18,0	74	18,0	84	20,4	83	20,1	97	23,5	2,87	1,42
Festival sırasında ilçenin tarihi dokusu, mesire yerleri ve dinlenme tesisleri yıpranmaktadır.	84	20,4	42	10,2	45	10,9	116	28,2	125	30,3	2,62	1,51
Festival telaşı ilçe halkının günlük yaşamını olumsuz etkilemektedir.	99	24,0	29	7,0	42	10,2	76	18,4	166	40,3	2,56	1,63
Festival ilçedeki suç oranını artırır.	61	14,8	40	9,7	89	21,6	95	23,1	127	30,8	2,55	1,40
Festival ziyaretçilerinin akını ilçemizdeki özel yaşamı kısıtlamaktadır.	56	13,6	48	11,6	75	18,2	116	28,2	117	28,4	2,54	1,37
GENEL ORTALAMA											2,85	

Tablo 5. Katılımcıların Sosyal Etki Ölçeği Başarı Faktörleri Boyutu İfadelerine Katılım Düzeyleri

Festivallerin Yerel Halk Üzerindeki Sosyal Etkileri	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Ort.	s.s.
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Belediye festival destek sağlamaktadır.	142	34,5	96	23,3	71	17,2	58	14,1	45	10,9	3,56	1,37
Belediye, kaymakamlık ve işletmeler uyum içerisinde çalışmaktadır.	124	30,1	47	11,4	191	46,4	22	5,3	28	6,8	3,53	1,17
Kaymakamlık festival destek sağlamaktadır.	125	30,3	105	25,5	81	19,7	40	9,7	61	14,8	3,47	1,39
Festivale ilçemizdeki küçük işletmeler maddi katkı sağlamaktadır.	113	27,4	100	24,3	102	24,8	51	12,4	46	11,2	3,44	1,31
İlçemiz halkı festival manevi destek sağlamaktadır.	116	28,2	96	23,5	87	21,1	57	13,8	56	13,6	3,39	1,38
İlçemiz halkı festival maddi destek sağlamaktadır.	100	24,3	96	23,3	92	22,3	64	15,5	60	14,6	3,27	1,37
Festivale ilçemizdeki iş adamları maddi katkıda bulunmaktadır.	96	23,3	95	23,1	103	25,0	55	13,3	63	15,3	3,26	1,36
İlçemiz halkı festival için gönüllü çalışmaktadır.	88	21,4	98	23,8	105	25,5	61	14,8	60	14,6	3,23	1,33
GENEL ORTALAMA											3,39	

Katılımcıların sosyal etki ölçeği başarı faktörleri boyutu ifadelerine katılım düzeylerinin verildiği tablo 5'e göre "Belediye festival destek sağlamaktadır" ifadesi 3,56 genel ortalama ile en yüksek ifade olarak bulunmuştur. Bu ifadeyi sırası ile "Belediye, kaymakamlık ve işletmeler uyum içerisinde çalışmaktadır, kaymakamlık festival destek sağlamaktadır, festivale ilçemizdeki küçük işletmeler maddi katkı sağlamaktadır" ifadelerinin takip ettiği görülmektedir. Bu boyutta "İlçemiz halkı festival için gönüllü çalışmaktadır" ifadesi 3,23 genel ortalama ile son ifade olarak görülmektedir.

Tablo 6. Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Cronbach Alpha Değerleri ve Ortalamaları

Ölçek Adı	Madde Sayısı	Cronbach Alpha Katsayısı	Ortalaması
Sosyal Etki Ölçeği	19	,890	3,2241
Sosyal Fayda Boyutu	2	,842	3,4320
Sosyal Maliyet Boyutu	9	,842	2,8474
Başarı Faktörleri Boyutu	8	,851	3,3929

Araştırmada kullanılan ölçeklerin cronbach alpha değerleri ve ortalamalarının verildiği tablo 6'ya göre sosyal etki ölçeği, sosyal etki ölçeği sosyal fayda boyutu, sosyal etki ölçeği sosyal maliyet boyutu ve sosyal etki ölçeği başarı faktörleri boyutlarının tamamının yüksek derecede güvenilir olduğu görülmektedir. Ölçeklerin ortalama puanlarına bakıldığında en yüksek ortalama sosyal fayda boyutunun sahip olduğu bunu ortalama puanlarına göre sırası ile başarı faktörleri boyutu, sosyal etki ölçeği ve sosyal maliyet boyutunun izlediği görülmektedir.

Tablo 7. Araştırmaya Katılanların Bireysel Özellikleri ile Sosyal Etki Ölçeği Sosyal Fayda Boyutu Arasındaki Farklılığa İlişkin T Testi, Anova Testi ve Tukey Testi Sonuçları

	<i>Bireysel Özellikler</i>	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s.s.</i>	<i>F / t</i>	<i>p</i>	<i>Tukey HSD</i>
Cinsiyet	Erkek	268	3,4478	1,37768	-,338	,736	-
	Kadın	144	3,4028	1,10352			
Medeni Hal	Evli	199	3,5804	1,29629	2,273	,024*	-
	Bekar	213	3,2934	1,26624			
Yaş	17 – 23 Yaş Arası ^b	155	3,1452	1,29931	5,538	,000*	a-b
	24 – 30 Yaş Arası	70	3,4286	1,17426			
	31 – 36 Yaş Arası	50	3,6100	1,32592			
	37 – 41 Yaş Arası	57	3,3509	1,29203			
	42 Yaş ve Üzeri ^a	80	3,9375	1,18635			
Eğitim	İlköğretim ^a	37	3,7568	1,44636	2,516	,041*	a-b, c-b, c-d
	Ortaokul	81	3,3951	1,26668			
	Lise ^b	160	3,2906	1,22663			
	Ön Lisans ^d	50	3,2200	1,37826			
	Lisans ve Üzeri ^c	84	3,7202	1,24511			
Meslek	Kamu Çalışanı ^a	76	3,5526	1,28213	4,956	,000*	a-b, c-b, d-b, d-e, f-b
	Özel Sektör (İşçi) ^e	71	3,0986	1,24102			
	Emekli ^d	113	3,4823	1,23731			
	Ev Hanımı	33	4,1667	1,32091			
	Öğrenci ^c	48	3,3750	1,14622			
	Esnaf ^f	38	3,7105	1,27147			
Gelir	Diğer ^b	33	2,7273	1,30558	3,647	,013*	a-b
	1000 Lira ve Altı ^b	153	3,2451	1,18115			
	1001 – 2000 Lira Arası	120	3,3917	1,32871			
	2001 – 3000 Lira Arası ^a	72	3,8403	1,26387			
	3001 Lira ve Üzeri	67	3,4925	1,39124			

*p<0.05

Katılımcıların demografik özellikleri ile katılımcıların sosyal etki ölçeği sosyal fayda boyutu maddelerine verdikleri puanların ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için yapılan İlişkisiz İki Örneklem T Testleri ile Tek Yönlü Anova Testlerinin sonuçlarının verildiği tablo 7'ye göre katılımcıların medeni durumları, yaşları, eğitim durumları, meslekleri ve gelirleri ile sosyal etki ölçeği sosyal fayda boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Anlamlı farklılığın bulunduğu bireysel özelliklerden evlilerin bekarlara göre festivallerin sosyal faydasına yönelik daha olumlu baktıkları görülmektedir. Katılımcıların yaşlarına göre bakıldığında, 42 yaş ve üzeri grubun 17-23 yaş arası gruptakilere göre festivallerin sosyal faydasını daha yüksek olarak algıladıkları görülmektedir. Katılımcıların eğitim durumlarına göre bakıldığında, ilköğretim mezunları ile lisans ve üzeri mezunların lise ve ön lisans mezunlarına göre festivallerin sosyal faydasını daha olumlu olarak algıladıkları görülmektedir. Katılımcıların meslek durumlarına göre bakıldığında, işsiz, çiftçi ve serbest meslek sahiplerinin birleşiminden oluşan diğer meslek grubunun diğer meslek gruplarına göre festivallerin sosyal faydasını en düşük olarak algıladıkları görülmektedir. Meslek grupları içerisinde festivallerin sosyal faydasını en yüksek olarak algılayan grubun ev hanımları olduğu görülmektedir. Katılımcıların gelir durumlarına göre bakıldığında ise, anlamlı farklılığın 1000 lira ve altı gelir grubu ile 2001 – 3000 lira arası gelir grubu arasında olduğu görülmektedir. 2001 – 3000 lira arası gelire sahip grubun 1000 lira ve altı gelire sahip gruba göre festivallerin sosyal faydasını daha yüksek olarak algıladıkları görülmektedir.

Katılımcıların demografik özellikleri ile katılımcıların sosyal etki ölçeği sosyal maliyet boyutu maddelerine verdikleri puanların ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için yapılan İlişkisiz İki Örneklem T Testleri ile Tek Yönlü Anova Testlerinin sonuçlarının verildiği tablo 8'e göre katılımcıların meslekleri ve gelirleri ile sosyal etki ölçeği sosyal maliyet boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Anlamlı farklılığın bulunduğu bireysel özelliklerden katılımcıların meslek durumlarına göre bakıldığında, emekli ve öğrencilerin diğer meslek grubuna göre festivallerin olumsuz etkilerini daha fazla olarak algıladıkları görülmektedir. Katılımcıların gelir durumlarına göre bakıldığında ise, anlamlı farklılığın 1000 lira ve altı gelir grubu ile 1001 – 2000 lira arası gelir grubu ile 3001 lira ve üzeri gelir grubu arasında ve 2001 – 3000 lira arası gelir grubu ile yine 1001 – 2000 lira arası gelir grubu ile 3001 lira ve üzeri gelir grubu arasında olduğu görülmektedir. Gelir grupları arasında festivallerin olumsuz etkilerinin en yüksek olarak algılayan grubun 2001 – 3000 lira arası gelire sahip grup olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Araştırmaya Katılanların Bireysel Özellikleri ile Sosyal Etki Ölçeği Sosyal Maliyet Boyutu Arasındaki Farklılığa İlişkin T Testi, Anova Testi ve Tukey Testi Sonuçları

	<i>Bireysel Özellikler</i>	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s.s.</i>	<i>F / t</i>	<i>p</i>	<i>Tukey HSD</i>																																																																																																																				
Cinsiyet	Erkek	268	2,8653	1,02448	-519	,604	-																																																																																																																				
	Kadın	144	2,8140	,80862				Medeni Hal	Evli	199	2,8102	,93953	-,765	,445	-	Bekar	213	2,8821	,96805	Yaş	17 – 23 Yaş Arası	155	2,8502	1,11648	1,352	,250	-	24 – 30 Yaş Arası	70	3,0048	,84629	31 – 36 Yaş Arası	50	2,9267	,71960	37 – 41 Yaş Arası	57	2,6277	,90450	42 Yaş ve Üzeri	80	2,8111	,84572	Eğitim	İlköğretim	37	3,0601	1,13903	1,302	,269	-	Ortaokul	81	2,8450	,82919	Lise	160	2,7951	,96395	Ön Lisans	50	3,0333	1,10000	Meslek	Lisans ve Üzeri	84	2,7447	,85386	2,932	,008*	a-c, b-c	Kamu Çalışanı	76	2,8787	,71760	Özel Sektör (İşçi)	71	2,8388	1,01014	Emekli ^a	113	2,9558	1,05446	Ev Hanımı	33	3,2357	1,07359	Öğrenci ^b	48	2,6806	,74786	Esnaf	38	2,7690	,81706	Gelir	Diğer ^c	33	2,3670	1,06011	3,631	,013*	a-b, a-d, c-b, c-d	1000 Lira ve Altı ^a	153	2,9586	,91135	1001 – 2000 Lira Arası ^b	120	2,6944	,96610	2001 – 3000 Lira Arası ^c	72	3,0401	,87276		3001 Lira ve Üzeri ^d	67	2,6600	1,05069			
Medeni Hal	Evli	199	2,8102	,93953	-,765	,445	-																																																																																																																				
	Bekar	213	2,8821	,96805				Yaş	17 – 23 Yaş Arası	155	2,8502	1,11648	1,352	,250	-	24 – 30 Yaş Arası	70	3,0048	,84629		31 – 36 Yaş Arası	50	2,9267	,71960				37 – 41 Yaş Arası	57	2,6277	,90450	42 Yaş ve Üzeri	80	2,8111	,84572	Eğitim	İlköğretim	37	3,0601	1,13903	1,302	,269	-		Ortaokul	81	2,8450	,82919				Lise	160	2,7951	,96395	Ön Lisans	50	3,0333	1,10000	Meslek	Lisans ve Üzeri	84	2,7447		,85386	2,932	,008*	a-c, b-c				Kamu Çalışanı	76	2,8787	,71760	Özel Sektör (İşçi)	71	2,8388	1,01014	Emekli ^a	113	2,9558	1,05446	Ev Hanımı	33	3,2357	1,07359	Öğrenci ^b	48	2,6806	,74786	Esnaf	38	2,7690	,81706		Gelir	Diğer ^c	33	2,3670				1,06011	3,631	,013*	a-b, a-d, c-b, c-d	1000 Lira ve Altı ^a	153	2,9586	,91135	1001 – 2000 Lira Arası ^b	120	2,6944	,96610	2001 – 3000 Lira Arası ^c	72	3,0401	,87276		3001 Lira ve Üzeri ^d	67	2,6600
Yaş	17 – 23 Yaş Arası	155	2,8502	1,11648	1,352	,250	-																																																																																																																				
	24 – 30 Yaş Arası	70	3,0048	,84629																																																																																																																							
	31 – 36 Yaş Arası	50	2,9267	,71960																																																																																																																							
	37 – 41 Yaş Arası	57	2,6277	,90450																																																																																																																							
	42 Yaş ve Üzeri	80	2,8111	,84572				Eğitim	İlköğretim	37	3,0601	1,13903	1,302	,269	-	Ortaokul	81	2,8450	,82919	Lise	160	2,7951	,96395	Ön Lisans	50	3,0333	1,10000	Meslek	Lisans ve Üzeri	84	2,7447	,85386	2,932	,008*	a-c, b-c	Kamu Çalışanı	76	2,8787	,71760	Özel Sektör (İşçi)	71	2,8388	1,01014	Emekli ^a	113	2,9558	1,05446	Ev Hanımı	33	3,2357	1,07359	Öğrenci ^b	48	2,6806	,74786	Esnaf	38	2,7690	,81706		Gelir	Diğer ^c	33	2,3670	1,06011				3,631	,013*	a-b, a-d, c-b, c-d	1000 Lira ve Altı ^a	153	2,9586	,91135	1001 – 2000 Lira Arası ^b	120	2,6944	,96610	2001 – 3000 Lira Arası ^c	72	3,0401	,87276		3001 Lira ve Üzeri ^d	67	2,6600	1,05069																																			
Eğitim	İlköğretim	37	3,0601	1,13903	1,302	,269	-																																																																																																																				
	Ortaokul	81	2,8450	,82919																																																																																																																							
	Lise	160	2,7951	,96395																																																																																																																							
	Ön Lisans	50	3,0333	1,10000				Meslek	Lisans ve Üzeri	84	2,7447	,85386	2,932	,008*	a-c, b-c	Kamu Çalışanı	76	2,8787	,71760	Özel Sektör (İşçi)	71	2,8388	1,01014	Emekli ^a	113	2,9558	1,05446		Ev Hanımı	33	3,2357	1,07359				Öğrenci ^b	48	2,6806	,74786	Esnaf	38	2,7690	,81706	Gelir	Diğer ^c	33	2,3670	1,06011	3,631	,013*	a-b, a-d, c-b, c-d	1000 Lira ve Altı ^a	153	2,9586	,91135	1001 – 2000 Lira Arası ^b	120	2,6944	,96610	2001 – 3000 Lira Arası ^c	72	3,0401	,87276		3001 Lira ve Üzeri ^d	67	2,6600	1,05069																																																							
Meslek	Lisans ve Üzeri	84	2,7447	,85386	2,932	,008*	a-c, b-c																																																																																																																				
	Kamu Çalışanı	76	2,8787	,71760																																																																																																																							
	Özel Sektör (İşçi)	71	2,8388	1,01014																																																																																																																							
	Emekli ^a	113	2,9558	1,05446																																																																																																																							
	Ev Hanımı	33	3,2357	1,07359																																																																																																																							
	Öğrenci ^b	48	2,6806	,74786																																																																																																																							
	Esnaf	38	2,7690	,81706				Gelir	Diğer ^c	33	2,3670	1,06011	3,631	,013*	a-b, a-d, c-b, c-d	1000 Lira ve Altı ^a	153	2,9586	,91135	1001 – 2000 Lira Arası ^b	120	2,6944	,96610	2001 – 3000 Lira Arası ^c	72	3,0401	,87276		3001 Lira ve Üzeri ^d	67	2,6600	1,05069																																																																																											
Gelir	Diğer ^c	33	2,3670	1,06011	3,631	,013*	a-b, a-d, c-b, c-d																																																																																																																				
	1000 Lira ve Altı ^a	153	2,9586	,91135																																																																																																																							
	1001 – 2000 Lira Arası ^b	120	2,6944	,96610																																																																																																																							
	2001 – 3000 Lira Arası ^c	72	3,0401	,87276																																																																																																																							
	3001 Lira ve Üzeri ^d	67	2,6600	1,05069																																																																																																																							

*p<0.05

Tablo 9. Araştırmaya Katılanların Bireysel Özellikleri ile Sosyal Etki Ölçeği Başarı Faktörleri Boyutu Arasındaki Farklılığa İlişkin T Testi, Anova Testi ve Tukey Testi Sonuçları

<i>Bireysel Özellikler</i>		<i>n</i>	\bar{X}	<i>s.s.</i>	<i>F / t</i>	<i>p</i>	<i>Tukey HSD</i>																																																																																																																				
Cinsiyet	Erkek	268	3,4081	1,01534	-,450	,653	-																																																																																																																				
	Kadın	144	3,3646	,76735				Medeni Hal	Evli	199	3,4397	,91923	,981	,327	-	Bekar	213	3,3492	,95038	Yaş	17 – 23 Yaş Arası ^c	155	3,2266	1,00453	5,186	,000*	a-b a-c	24 – 30 Yaş Arası	70	3,3536	,76019	31 – 36 Yaş Arası	50	3,5925	,84395	37 – 41 Yaş Arası ^b	57	3,2325	,89125	42 Yaş ve Üzeri ^a	80	3,7391	,92461	Eğitim	İlköğretim ^a	37	3,7399	,85917	4,660	,001*	a-c b-c	Ortaokul	81	3,3704	,89102	Lise ^c	160	3,2008	,92635	Ön Lisans	50	3,3650	,97835	Lisans ve Üzeri ^b	84	3,6443	,92132	Meslek	Kamu Çalışanı ^b	76	3,3322	,84596	3,834	,001*	a-b, a-c, a-d, a-e	Özel Sektör (İşçi) ^c	71	3,2359	,96491	Emekli ^a	113	3,4192	,93555	Ev Hanımı	33	3,9773	1,11430	Öğrenci ^d	48	3,3906	,76171	Esnaf	38	3,5592	,75602	Gelir	Diğer ^e	33	3,0076	1,04999	3,860	,010*	a-b, a-c	1000 Lira ve Altı ^b	153	3,2998	,83795	1001 – 2000 Lira Arası	120	3,3823	1,02558	2001 – 3000 Lira Arası ^a	72	3,7188	,91080		3001 Lira ve Üzeri ^c	67	3,2743	,94479			
Medeni Hal	Evli	199	3,4397	,91923	,981	,327	-																																																																																																																				
	Bekar	213	3,3492	,95038				Yaş	17 – 23 Yaş Arası ^c	155	3,2266	1,00453	5,186	,000*	a-b a-c	24 – 30 Yaş Arası	70	3,3536	,76019		31 – 36 Yaş Arası	50	3,5925	,84395				37 – 41 Yaş Arası ^b	57	3,2325	,89125	42 Yaş ve Üzeri ^a	80	3,7391	,92461	Eğitim	İlköğretim ^a	37	3,7399	,85917	4,660	,001*	a-c b-c		Ortaokul	81	3,3704	,89102				Lise ^c	160	3,2008	,92635	Ön Lisans	50	3,3650	,97835	Lisans ve Üzeri ^b	84	3,6443	,92132	Meslek	Kamu Çalışanı ^b	76	3,3322		,84596	3,834	,001*	a-b, a-c, a-d, a-e				Özel Sektör (İşçi) ^c	71	3,2359	,96491	Emekli ^a	113	3,4192	,93555	Ev Hanımı	33	3,9773	1,11430	Öğrenci ^d	48	3,3906	,76171	Esnaf	38	3,5592	,75602		Gelir	Diğer ^e	33	3,0076				1,04999	3,860	,010*	a-b, a-c	1000 Lira ve Altı ^b	153	3,2998	,83795	1001 – 2000 Lira Arası	120	3,3823	1,02558	2001 – 3000 Lira Arası ^a	72	3,7188	,91080		3001 Lira ve Üzeri ^c	67	3,2743
Yaş	17 – 23 Yaş Arası ^c	155	3,2266	1,00453	5,186	,000*	a-b a-c																																																																																																																				
	24 – 30 Yaş Arası	70	3,3536	,76019																																																																																																																							
	31 – 36 Yaş Arası	50	3,5925	,84395																																																																																																																							
	37 – 41 Yaş Arası ^b	57	3,2325	,89125																																																																																																																							
	42 Yaş ve Üzeri ^a	80	3,7391	,92461																																																																																																																							
Eğitim	İlköğretim ^a	37	3,7399	,85917	4,660	,001*	a-c b-c																																																																																																																				
	Ortaokul	81	3,3704	,89102																																																																																																																							
	Lise ^c	160	3,2008	,92635																																																																																																																							
	Ön Lisans	50	3,3650	,97835																																																																																																																							
	Lisans ve Üzeri ^b	84	3,6443	,92132																																																																																																																							
Meslek	Kamu Çalışanı ^b	76	3,3322	,84596	3,834	,001*	a-b, a-c, a-d, a-e																																																																																																																				
	Özel Sektör (İşçi) ^c	71	3,2359	,96491																																																																																																																							
	Emekli ^a	113	3,4192	,93555																																																																																																																							
	Ev Hanımı	33	3,9773	1,11430																																																																																																																							
	Öğrenci ^d	48	3,3906	,76171																																																																																																																							
	Esnaf	38	3,5592	,75602																																																																																																																							
Gelir	Diğer ^e	33	3,0076	1,04999	3,860	,010*	a-b, a-c																																																																																																																				
	1000 Lira ve Altı ^b	153	3,2998	,83795																																																																																																																							
	1001 – 2000 Lira Arası	120	3,3823	1,02558																																																																																																																							
	2001 – 3000 Lira Arası ^a	72	3,7188	,91080																																																																																																																							
	3001 Lira ve Üzeri ^c	67	3,2743	,94479																																																																																																																							

*p<0.05

Katılımcıların demografik özellikleri ile katılımcıların sosyal etki ölçeği sosyal başarı faktörleri boyutu maddelerine verdikleri puanların ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için yapılan İlişkisiz İki Örneklem T Testleri ile Tek Yönlü Anova Testlerinin sonuçlarının verildiği tablo 9'a göre katılımcıların yaşları, eğitim durumları, meslekleri ve gelirleri ile sosyal etki ölçeği sosyal başarı faktörleri boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Katılımcıların yaşlarına göre bakıldığında, anlamlı farklılığın 42 yaş ve üzeri grup ile 17-23 yaş arası grup ile 37-41 yaş arası grup arasında olduğu görülmektedir. 42 yaş ve üzeri grubun başarı faktörleri boyutunu bu gruplara göre daha olumlu algıladığı görülmektedir. Katılımcıların eğitim durumlarına göre bakıldığında, anlamlı farklılığın ilköğretim mezunları ile lise mezunları ve lisans ve üzeri mezunları ile lise mezunları arasında olduğu görülmektedir. Lise mezunlarının festivallerin başarısında yerel yönetimlerin ve halkın desteğine yönelik algılamalarının diğer gruplara göre daha düşük olduğu görülmektedir. Katılımcıların meslek durumlarına göre bakıldığında, anlamlı farklılığın emekliler ile kamu çalışanları, özel sektör çalışanları, öğrenciler ve diğer meslek grupları arasında olduğu görülmektedir. Bu gruplar içerisinde emeklilerin festivallerin başarısında yerel yönetimlerin ve halkın desteğine yönelik algılamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Katılımcıların gelir durumlarına göre bakıldığında ise, anlamlı farklılığın 2001 – 3000 lira arası gelir grubu ile 1000 lira ve altı gelir grubu ile 3001 lira ve üzeri gelir grubu

arasında olduğu görülmektedir. Gelir grupları arasında festivallerin başarısında yerel yönetimlerin ve halkın desteğini en yüksek olarak algılayan grubun 2001 – 3000 lira arası gelire sahip grup olduğu görülmektedir.

Tablo 10. Ilgaz Dağı Kültür ve Sanat Festival Programını Sıkıcı Bulma

Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Ort.	s.s.
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
94	22,8	42	10,2	66	16,0	74	18,0	136	33,0	3,28	1,562

Tablo 10'a göre katılımcıların Ilgaz Dağı Kültür ve Sanat Festival programını sıkıcı bulma durumlarına bakıldığında katılımcıların %33'ünün festival programını sıkıcı buldukları görülmektedir. Festival programını sıkıcı bulmayanların oranının %51 olduğu görülmektedir.

Tablo 11. Ilgaz Dağı Kültür ve Sanat Festivalinin Yapılmasından Memnuniyet Derecesi

Oldukça Memnunum		Memnunum		Ne Memnunum Ne Memnun Değilim		Memnun Değilim		Hiç Memnun Değilim		Ort.	s.s.
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
185	44,9	149	36,2	52	12,6	19	4,6	7	1,7	4,18	,939

Tablo 11'e göre katılımcıların Ilgaz Dağı Kültür ve Sanat Festivalinin yapılmasından memnuniyet derecelerine bakıldığında katılımcıların %80,2'sinin ilçede festival düzenlenmesinden memnun oldukları görülmektedir. Festivalden memnun olamayanların oranı %6,3 olarak görülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonucunda katılımcıların festivalin sosyal faydasını diğer boyutlardan daha yüksek buldukları görülmektedir. Festivalin olumsuz etkilerini içeren sosyal maliyet boyutunun en düşük genel ortalama ile yer aldığı görülmektedir. Yerel halkın festivale yönelik memnuniyet düzeylerinin de yüksek olması festivali başarılı buldukları anlamına gelmektedir. Yerel halk tarafında festivallerin olumsuz algılanması festivallerin gelişimini sekteye uğratmaktadır, olumlu algılaması ise gelişmesini sağlamaktadır. Ayrıca yerel halkın her yıl düzenli olarak festivalin düzenlenmesini istedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Festivalin başarılı olmasına yönelik sosyal etki ölçeği başarı faktörleri boyutunda “Belediye festival destek sağlamaktadır” ifadesi 3,56 genel ortalama ile en yüksek ifade olarak bulunmuştur. Bu ifadeyi sırası ile “Belediye, kaymakamlık ve işletmeler uyum içerisinde çalışmaktadır, kaymakamlık festival destek sağlamaktadır, festivale ilçemizdeki küçük işletmeler maddi katkı sağlamaktadır” ifadelerinin takip ettiği görülmektedir, en yüksek genel ortalama puanlara sahip bu ifadelerden yerel halkın, festivalin başarısında büyük öneme sahip paydaşlar arasında oldukça iyi bir eşgüdüm olduğunu kanaatinde oldukları görülmektedir.

Araştırma sonuçlarından yola çıkarak araştırmacılar tarafından getirilen öneriler ise şöyle sıralanabilir:

Katılımcıların %33'ünü festival programını sıkıcı buldukları görülmektedir. Festival öncesi festival programına yönelik yerel halkın görüşlerinin alınarak beklentileri yönünde festival programında yapılacak değişiklikler ve yeniliklerle bu durumun aşılabileceği düşünülmektedir.

Festivaller yerel ürünlere olan ilgiyi arttırmaktadır. Bu doğrultuda festival boyunca yerel ürünlerin satıldığı stantlarda yerel esnafa daha fazla yer verilmesi hem yerel halkın festivalde görev alması hem de yerel halkın festivalden gelir elde etmesi aşamalarında olumlu yansımalarının olacağı düşünülmektedir.

Ayrıca araştırmada yerel halkın sosyal maliyet boyutunda yüksek puan ile öncelikli olarak belirlediği trafik, çöp ve gürültü sorunu yerel yönetimlerce ele alınmalı ve festival esnasında trafik, çöp ve gürültü sorununu gidermek üzere çözümler geliştirilmelidir.

Bir yörede yapılan festival, o yöreyi ekonomik, çevresel, kültürel ve sosyal bakımdan etkilemektedir. Festivallerin gelişimiyle ilgili planlar yapılırken yörenin taşıma kapasitesi ve yerel halkın festivale yönelik tutumları dikkate alınmalıdır.

Festivaller bir ekonomik kaynak ve turizm faaliyetidir. İlgez için turizmi geliştirme faaliyetlerinde festivaller gibi etkinliklerin önemli bir rol oynaması turizmi çeşitlendirme ve yerel kalkınmaya ciddi manada ve doğrudan bir katkı sağlayabilmesi açısından faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu amaçla daha etkili bir şekilde tanıtımını yapılması faydalı olacaktır.

Festival sürecinde ortaya çıkan nitelikli ve kalifiye personel ihtiyacı sorununa İlçede bulunan İlgez Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu personel ve öğrencilerinin festival sürecine dahil edilmesinin çözüm olabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akhoondnejad, A. (2016). Tourist loyalty to a local cultural event: The case of Turkmen handicrafts festival. *Tourism Management*, 2016 (52), 468-477.
- Andersson, T.D. & Getz, D. (2009). Tourism as a mixed industry: Differences between private, public and not-for-profit festivals, *Tourism Management*, 2009 (30), 847– 856.
- Arıkan, R. (2007). *Araştırma teknikleri ve rapor hazırlama* (altıncı baskı). Ankara: Asil Yayın Dağıtım
- Baş, T. (2008). *Anket, anket nasıl hazırlanır?, anket nasıl uygulanır?, anket nasıl değerlendirilir?* (beşinci baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Can, A. (2013). *Spss ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cudny, W. (2013). festival tourism – the concept, key functions and dysfunctions in the context of tourism geography studies. *Geographical Journal*, 2013 (65), 105-118.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik spss ve lirselle uygulamaları* (ikinci baskı). Ankara: Pegem Akademi.

- Giritlioğlu, İ., Olcay, A. & Özekici, Y.K. (2015). Bir turizm çeşitliliği olarak festival etkinliklerinin sınıflandırılması: Türkiye üzerine bir değerlendirme. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5 (13), 306-323.
- Kalaycı, Ş. (2014). Faktör analizi. Kalaycı, Ş. (Ed.). (2014). *Spss uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri* içinde (s. 321-331). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Kızılırmak, İ. (2006). Türkiye’de düzenlenen yerel etkinliklerin turistik çekicilik olarak kullanılmasına yönelik bir inceleme. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (15), 181-196.
- Küçük, M. (2013). Kültür turizmi kapsamında yer alan festival etkinliklerinin yerel kalkınmaya katkısı: Uluslararası Beyşehir Göl Festivali üzerine bir araştırma. *I. KOP Bölgesel Kalkınma Sempozyumu Bildirileri*, 345-357.
- Özer, E.Z. & Çavuşoğlu, F. (2014). Rekreatif bir faaliyet olarak yerel etkinliklerin kırsal turizme etkisi, *International Journal of Science Culture and Sport*, SI(2), 191-202.
- Özkan, E., Curkan, S.C. & Sarak, E.C. (2015). Festivallerin katılan ziyaretçiler üzerine etkileri: Alaçatı ot festivali örneği. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi*, 6 (14), 59-69.
- Pavlukovic, V., Armenski, T. & Alcantara-Pilar, J.M. (2017). Social impacts of music festivals: Does culture impact locals' attitude toward events in Serbia and Hungary? *Tourism Management*, 2017 (63), 42-53.
- Samuel, G.N. (2017). *Organizing and planning of cultural festival: The case of intangible cultural heritage of New Yam Festival in Nigeria*. Yüksek Lisans Tezi, Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Sert, A.N. (2017). Festivallerin yerel halk üzerindeki sosyal etkileri: Beypazarı örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2017 (38), 187-199.
- Sert, A.N. (2013). *Kırsal turizm bölgelerinde festivallerin yerel halk üzerindeki sosyal etkileri: Beypazarı festivaline yönelik bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Şengül, S. & Genç, K. (2016). Festival turizmi kapsamında yöresel mutfak kültürünün destekleyici ürün olarak kullanılması: Mudurnu ipekyolu kültür sanat ve turizm festivali örneği. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2016 (23), 79-89.
- Tanford, S. & Shinyong, J. (2017). Festival attributes and perceptions: A meta-analysis of relationships with satisfaction and loyalty. *Tourism Management*, 2017 (61), 209-220.
- Tayfun, A. & Arslan, E. (2013). Festival turizmi kapsamında yerli turistlerin Ankara alışveriş festivalinden memnuniyetleri üzerine bir araştırma, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 5 (2), 191-206.
- Ural, A. & Kılıç, İ. (2013). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi* (dördüncü baskı). Detay Yayıncılık. Ankara.

Yazıcıoğlu, Y. & Erdoğan, S. (2014). *Spss uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri* (dördüncü baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.

Yıldız, S.B. & Polat, E. (2016). Yerel halkın Eskişehir’de düzenlenen festivallerin etkilerine yönelik algıları. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies* 4 (2), 40-62.

Yolal, M., Gürsoy, D., Uysal, M., Kim, H.L. & Karacaoğlu, S. (2016). Impacts of festivals and events on residents’ well-being. *Annals of Tourism Research*, 2016 (61), 1–18.

A Research on Social Effects of Festivals on Local People: The Case of Ilgaz Mountain Culture and Art Festival

İrfan MISIRLI

Kastamonu University, Faculty of Tourism, Department of Tourism and Hotel Management

Hüseyin ÖZDEMİR

Çankırı Karatekin University, Ilgaz Tourism and Hotel Management Vocational School

Extensive Summary

Festivals take place between destination attractions and provides updated information about cultural, social and historical values. Hence the festivals are important element that could be used for marketing of destinations. Festivals have some positive and negative impacts on destinations. This study investigated the social effects of festivals and also aimed to investigate whether the social effects of festivals differed significantly according to the demographic characteristics of the local people (gender, marital status, educational status, occupation and income status).

The survey was conducted as a data collection tool. The questionnaire consists of three parts. In the first part, expressions for determining the demographic characteristics of the local people. In the second part, the scale used in the work of Sert (2013) Social Effects of Festivals in Rural Tourism Regions on Local People: A Research for the Beypazarı Festival was used. Ilgaz mountain culture and arts festival in the Social Impact Scale consisting of 20 items, to determine the social benefits of the Ilgaz mountain culture and arts festival two expressions (1 and 19 expressions), to determine the level of social cost nine expressions (2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 and 10 expressions), to determine the factors affecting the success of the festival eight expressions (11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 and 18. expressions), to determine the level of satisfaction of the local people for the festival one expressions (20. expressions). In the third section, there were expressions for the local people to determine the satisfaction and preferences for Ilgaz mountain culture and arts festival. Expressions were graded correctly from negative (I do not Participate) to positive (I definitely Participate) using the five-point Likert scale. Analysis of the obtained data was

done with SPSS 16 statistical package program. Some statical analysis made to data in the result of research. These analyses were frequecy analysis, t tests and ANOVA tests.

As a result of the research, it was found that there was a significant relationship between participants 'marital status, age, educational status, occupational status and income with social effect scale social benefit dimension, participants' occupation and income with social effect scale social cost dimension and participants ages, educational status, occupational status and income, with social effect scale success factors dimension.